
Ontwikkelgesprek TUA met panel onderwijsvisitatie 2019

Datum: 17 september 2020

Plaats: Online

Aanwezig:

- Panelleden onderwijsvisitatie: prof. dr. M. Vervenne (voorzitter), dr. A. Lanser, prof. dr. H. Witte
- Stafleden TUA: ir. W.J.A. Hanekamp, drs. W. Reijnoudt, prof. dr. H.J. Selderhuis, J.W. van der Zande (TUA)

Onderwerpen:

- Eenjarige (60 EC) master Herbronning Gereformeerde Theologie (deeltijd)
- Verbreding van de driejarige (180 EC) (predikants)master
- Omgaan met diversiteit in de doelgroep, hoe bewaak je gedurende de opleiding het gewenste niveau

Toelichting vooraf

De rector geeft een toelichting op de aangedragen onderwerpen. Hij vertelt dat in het ontwikkelgesprekgesprek op 25 april 2019 uitvoerig gesproken is over de nieuwe eenjarige master en het aspect van de verbreding van de driejarige master. De door het panel aangereikte suggesties zijn door de TUA meegenomen in de gedachtevorming. In de zomer 2020 vond de visitatie van de eenjarige master plaats. De TUA is blij met de positieve uitslag, die ertoe leidt dat er in 2021 met deze master gestart kan worden. Ondertussen is begonnen met het nadenken over verbreding van de driejarige master. Die bezinning is een forse operatie, waarvoor contact onderhouden wordt met de generale synode van de CGK en het werkveld in Nederland en het buitenland. Ook wordt de veranderende positie van de kerk meegenomen. We hebben in Nederland te maken met maatschappelijke vraagstukken, andere culturen, vragen vanuit organisaties buiten de kerk en mogelijke versterking van het wetenschappelijke karakter. Tenslotte lopen docenten aan tegen een grote variatie aan voorkennis bij de studenten, zeker bij de jongeren. Zaken waarvan wij aan de TUA denken dat de jongeren die zullen weten, zijn bij velen niet bekend. Hoe kan daarbij aangesloten worden met het te behandelen programma?

Diversiteit

De studenten aan de TUA hebben een sterke betrokkenheid op de plaatselijke gemeenten. Daarnaast zijn er die ook de landelijke kerkelijke discussies volgen. Zij zijn daarmee echter niet een afspiegeling van veel jongeren, voor wie de kerk meer op afstand komt te staan en het geloof van alledag belangrijker is dan de kerk. Met name de oudere studenten zien heel goed wat er bij de jongeren speelt en dat je ze niet meer kunt benaderen op de traditionele wijze.

Het panel adviseert: Er is niet alleen diversiteit onder de studenten maar ook in de kerken en de maatschappij. Bij studenten moet ruimte komen om te leren omgaan met mensen die anders zijn gaan denken over de kerk. Het feit dat die diversiteit al heel erg aanwezig is in de collegezaal is niet alleen een probleem maar ook een voordeel. De studenten kunnen ter plekke leren flexibel te zijn en

leren luisteren naar de mening van anderen. Het is dus niet iets voor de toekomst, maar vandaag al relevant. De weg naar een flexibele maatschappij moet op zichzelf al flexibel zijn. Als de studenten het tijdens de colleges leren, kunnen ze het later in praktijk brengen.

Dit is de ene kant van diversiteit, maar de andere kant is dat bij colleges en tentamens de aansluiting gevonden moet zien te worden met wat de studenten in het voortgezet onderwijs gehad hebben en wat zij dus moeten kunnen en kennen. Wat bij de één aanwezig is aan kennis, wordt bij de ander gemist.

Het panel adviseert: Als studenten bij aanvang reeds een stuk kennis missen, wordt het kennis-gat gedurende de studie steeds groter. Het is belangrijk daar voortdurend aandacht aan te geven. Nodig studenten uit aan te geven wat ze niet weten. Daarbij is het zaak om de groep in te schakelen en dat studenten van elkaar leren leren. Geef studenten bijvoorbeeld voorafgaand aan de colleges een tekst op met wat verondersteld wordt, eventueel kunnen daar vragen aan verbonden worden. Ook kan de studenten gevraagd worden individueel (met plussen en minnen) scores bij de tekst te maken, waarna ze de onderwerpen met elkaar doornemen. Breng de 'weters' en de 'niet-weters' met elkaar in contact, door ze met elkaar over een tekst na te laten denken. Leerlingen in het voortgezet onderwijs leren meer zoeken dan weten, om die reden is het raadzaam de studenten in de zoek-modus te zetten. Daarnaast zijn jongeren gewend digitaal te communiceren. Vraag studenten voorafgaand aan de colleges over een tevoren opgegeven onderwerp digitaal contact met elkaar te hebben, dat zou kunnen aan de hand van een aantal vragen. Een groep kan daarbij opgedeeld worden in subgroepen die met elkaar onderwerpen voorbereiden.

In de moderne cultuur past het niet meer dat de hoogleraar alles vertelt. De docent is de organisator van het leerproces van de student. Daarom moet de docent de beginsituatie kennen en vandaaruit nadenken over waar hij naar toe wil en wat hij de studenten wil leren. Dat kan ook de attitude van de studenten betreffen. Het is belangrijk dat dit universiteitbreed wordt georganiseerd en tussen de oren van de docenten komt, zet op schrift hoe dat in de colleges vorm kan krijgen. Expliciteer het als onderdeel van het leerproces.

Verbreiding driejarige master

Studenten zouden onder andere beter toegerust kunnen worden om in het Engels te communiceren, vanwege het feit dat ze in de veranderende samenleving ook met buitenlanders te maken krijgen. Belangrijk is voor de student hoe ze later hun boodschap op een heldere manier in een andere taal dan de eigen taal kunnen vertellen. Het is ook de bedoeling dat de colleges van de eenjarige master, indien zich buitenlandse studenten melden, in het Engels worden gegeven.

De reformatorische wereld kent veel ICF (International Christian Fellowship) gemeenten, waarbij de voertaal Engels is. Dat vraagt een andere wijze van de taal spreken en de preek inrichten. Men moet alert zijn ten aanzien van wat er speelt in de diverse culturen. Dat soort vaardigheden zitten niet in het pakket van de TUA, maar dat wil de TUA wel aanbieden. Een kerkdienst zit ook niet meer overal hetzelfde in elkaar, zoals tig jaar geleden.

Het panel stelt dat het voor mensen die zich in Nederland vestigen belangrijk is dat ze het Nederlands leren beheersen. Echter voor theologiestudenten is het belangrijk dat ze meerdere talen machtig zijn en niet uitsluitend Engelse literatuur

tot zich nemen. *Het panel adviseert* studenten minstens een half jaar in een Engelstalig gebied te laten verblijven.

De driejarige master zou verbreed kunnen worden met een beroepsuitgang richting het onderwijs en de geestelijke verzorging. In dit verband kan het nuttig zijn de samenwerking te zoeken met de protestanten en rooms-katholieken. Een godsdienstleraar heeft meer nodig dan alleen didactische kennis. Hetzelfde geldt voor de opleiding van geestelijk verzorger. Als kleine instelling is het noodzakelijk te zorgen voor voldoende volume om de colleges te verzorgen en de onderlinge communicatie en diversiteit te waarborgen. Denk daarbij ook aan niet-confessionele universiteiten en faculteiten, bijvoorbeeld de UvH die mooie opleidingen heeft.

Eenjarige master HGT

De opdracht van de commissie doelmatigheid hoger onderwijs was dat de master niet zou opleiden tot een wetenschappelijk beroep maar dienstbaar zou zijn aan de maatschappij. Het was balanceren tussen de wensen van TUA-studenten, vragen van mensen buiten de TUA en de opdracht om een eenjarige deeltijdmaster op te zetten die dienstbaar is aan de maatschappij. Het doel van de eenjarige master is dan nu ook studenten een verdieping te geven in de theologie om de praktische maatschappelijke vraagstukken en problemen binnen de opleiding te brengen en daarop vanuit de theologie te reflecteren. De achtergrond van de studenten is breed en niet iedereen heeft een theologische bachelor gedaan. De studenten komen binnen met een eigen leervraag, waar ze onderzoek naar willen doen.

Het panel signaleert bij de ontwikkeling van de master een spanningsveld tussen enerzijds een vraaggestuurd en anderzijds een aanbodgestuurd programma. Daarnaast wilde de TUA een opleiding ontwikkelen voor mensen die reeds een maatschappelijke positie hebben, maar ook voor anderen, bijvoorbeeld meisjes, die graag een eenjarige master doen. Ten derde is er nog de vraag wanneer geef je met de eenjarige master een groeistuij aan het wetenschappelijk onderzoek. Het is belangrijk dat studenten aan het begin van het programma weten wat ze aan het einde van de opleiding bereikt willen hebben.

Het panel adviseert gebruik te maken van de ervaring van de PThU, die eenzelfde soort traject zijn gegaan. Samenwerking is in de toekomst heel belangrijk. Er zullen verbanden gezocht moeten worden vanuit de eigen identiteit en uniciteit. De TUA heeft een eigen profiel, maar het is een kwestie dat in een sterk veranderlijke context te laten wortelen en te plaatsen in dialogisch verband met andere instellingen. Ga met vragen aan de slag die van buiten gesteld worden.